

Bemærkninger til lovforslaget

Forslaget drejer sig alene om ophævelse af en revisionsfrist.

Ved lov nr. 240 af 8. juni 1977 blev der gennemført en ændring af ophavsretslovens § 17 med sigte på at skabe en udvidet adgang til at foretage optagelser fra Danmarks Radios udsendelser inden for undervisningsvirksomhed. Før 1977 var det kun tilladt at foretage lydoptagelser til midlertidigt brug i undervisningen. Ændringen i 1977 indebar, at det blev tilladt uden samtykke fra rettighedshaverne at optage og opbevare såvel radio- som fjernsynsudsendelser til undervisningsbrug indenfor en vist frist (4 år fra første udsendelse) fastsat af kulturministeren efter forhandling med de implicerede parter. Efter fristens udløb slettes optagelserne, medmindre der opnås aftale om fortsat opbevaring. Undervisningsudsendelser kan efter den midlertidige ordning optages uden vederlag. For optagelse af andet end undervisningsudsendelser har rettighedshaverne krav på vederlag.

I bemærkningerne til lovforslaget blev det fremhævet, at den foreslåede nye lovregulering måtte betragtes som en midlertidig ordning. Under udvalgsbehandlingen i folketinget blev det herefter skønnet hensigtsmæssigt, at der ved en udtrykkelig bestemmelse om revision af loven blev sikret folketinget mulighed for at bedømme virkningerne af lovreguleringen, når ordningen – efter indgåelsen af de nødvendige aftaler blandt andet om vederlag – havde virket nogle år. Det blev derfor i 1977-loven bestemt, at forslag til revision af ændringsloven skulle fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1981–82. Ved lov nr. 177 af 28. april 1982 blev denne revisionsfrist udskudt til folketingsåret 1982–83. Ved lov nr. 697 af 21. december 1982 blev revisionsfristen yderligere udskudt til folketingsåret 1983–84.

Baggrunden for de udskudte revisionsfrister var blandt andet, at der i 1982 og 1983 fortsat herskede usikkerhed om, hvorvidt den midlertidige ordning efter ophavsretslovens § 17 ved de fornødne aftaler om vederlag m.v. kunne bringes til at fungere efter sin hensigt.

Det foreliggende lovforslag indebærer, at den senest i december 1982 fastsatte revisionsfrist til folketingsåret 1983–84 foreslås ophævet.

Baggrunden for forslaget er følgende:

Vederlagsspørgsmålet og spørgsmålet om vilkårene for brug af § 17-optagelser efter udløbet af den ovennævnte 4-års frist har været genstand for langvarige forhandlinger mellem på den ene side undervisningsministeriet, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns kommune og Frederiksberg kommune og på den anden side rettighedshaverne repræsenteret af selskabet COPY DAN. Forhandlingerne er efter det for kulturministeriet oplyste resultatet i, at der i december 1983 er opnået enighed mellem parterne om en aftale, som skal gælde i perioden 1. august 1984 til 31. juli 1986. Det fremgår af aftalen, at den er baseret på den i 1977 gennemførte ændring af § 17, samt at aftalen ophører med at gælde, såfremt der sker en ændring i denne lovregulering.

Spørgsmålet om en ændring af § 17 har sideløbende med aftaleforhandlingerne været behandlet i det ophavsretlige revisionsudvalg. Udvalget har i en udtalelse af 14. april 1983 fremlagt 2 forslag om gennemførelse af en aftalelicensordning på området.

Et flertal i udvalget bestående af rettighedshaverorganisationernes repræsentanter foreslår en ordning, hvorefter der principielt kræves aftale med rettighedshaverne til enhver optagelse fra radio- og fjernsyn til brug indenfor undervisningsvirksomhed. For at lette brugernes adgang til at indgå sådanne aftaler gennemføres en aftalelicensordning. Aftalelicensen indebærer, at aftaler som træffes med rettighedshavernes organisationer efter loven også får virkning i forhold til rettighedshavere, som står udenfor organisationerne, herunder udenlandske rettighedshavere. Kan der ikke opnås enighed mellem undervisningsområdet og rettighedshavernes organisationer forudsætter udvalgsflertallet, at spørgsmålet eventuelt løses ved frivillig voldgift.

Et mindretal i udvalget bestående af udvalgets formand, samt undervisningsministeriets, kulturmi-